

31993L0007

L 74/74

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

27.3.1993

DYREKTYWA RADY 93/7/EWG**z dnia 15 marca 1993 r.****w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium Państwa Członkowskiego**

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 100a,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

we współpracy z Parlamentem Europejskim ⁽²⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

artykuł 8a Traktatu postanawia utworzenie, nie później niż dnia 1 stycznia 1993 r., rynku wewnętrznego, który ma obejmować obszar bez granic wewnętrznych, gdzie będzie zapewniony swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału zgodnie z postanowieniami Traktatu;

na mocy i w granicach art. 36 Traktatu Państwa Członkowskie utrzymują po 1992 r. prawo do określania swoich narodowych dóbr kultury oraz do określania niezbędnych przepisów w celu ich ochrony na tym obszarze bez granic wewnętrznych;

należy wprowadzić rozwiązania umożliwiające Państwom Członkowskim zabezpieczenie zwrotu na ich terytorium dóbr kultury, które są sklasyfikowane jako narodowe dobra kultury w rozumieniu wspomnianego art. 36 i które zostały wyprowadzone z ich terytorium z naruszeniem wyżej wspomnianych przepisów krajowych lub rozporządzenia Rady (EWG) nr 3911/92 z dnia 9 grudnia 1992 r. w sprawie wywozu dóbr kultury ⁽⁴⁾; wprowadzenie tych rozwiązań powinno być możliwie najbardziej proste

i skuteczne; w celu ułatwienia współpracy dotyczącej zwrotu zakres rozwiązań powinien być ograniczony do pozycji należących do wspólnych kategorii dóbr kultury; w rezultacie Załącznik do niniejszej dyrektywy nie ma na celu zdefiniowania przedmiotów, które zalicza się jako „narodowe dobra kultury” w rozumieniu wspomnianego art. 36, lecz jedynie kategorii przedmiotów, które mogą być sklasyfikowane jako takie oraz mogą być odpowiednio objęte procedurą zwrotu ustanowioną przez niniejszą dyrektywę;

dobra kultury sklasyfikowane jako narodowe dobra kultury i stanowiące integralną część zbiorów publicznych lub zasoby instytucji kościelnych, które nie są zaliczane do tych wspólnych kategorii, należy również objąć niniejszą dyrektywą;

należy ustanowić współpracę administracyjną między Państwami Członkowskimi w odniesieniu do ich narodowych dóbr kultury, w ścisłym powiązaniu z ich współdziałaniem w zakresie skradzionych dzieł sztuki i obejmującą w szczególności rejestrowanie, z Interpolem i innymi wyspecjalizowanymi organami prowadzącymi podobne wykazy, zagubionych, skradzionych lub wyprowadzonych niezgodnie z prawem dóbr kultury stanowiących część ich narodowych dóbr kultury oraz ich zbiorów publicznych;

procedura wprowadzona niniejszą dyrektywą jest pierwszym krokiem do ustanowienia współpracy między Państwami Członkowskimi w tej dziedzinie w kontekście rynku wewnętrznego; celem jest wzajemne uznawanie prawa krajowego, dotyczącego tej dziedziny; należy więc opracować przepisy, w szczególności do wspierania Komisji przez komitet doradczy;

⁽¹⁾ Dz.U. C 53 z 28.2.1992, str. 11 oraz
Dz.U. C 172 z 8.7.1992, str. 7.

⁽²⁾ Dz.U. C 176 z 13.7.1992, str. 129 oraz
Dz.U. C 72 z 15.3.1993.

⁽³⁾ Dz.U. C 223 z 31.8.1992, str. 10.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 395 z 31.12.1992, str. 1.

rozporządzenie (EWG) nr 3911/92 wprowadza, razem z niniejszą dyrektywą, wspólnotowy system do ochrony dóbr kultury Państw Członkowskich; dzień, z którym Państwa Członkowskie

muszą osiągnąć zgodność z niniejszą dyrektywą musi być możliwie najbliższy dacie wejścia w życie tego rozporządzenia; uwzględniając charakter systemów prawnych oraz zakres zmian w ustawodawstwie niezbędnych do wprowadzenia niniejszej dyrektywy, niektóre Państwa Członkowskie będą potrzebować dłuższego okresu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Do celów niniejszej dyrektywy:

1) „dobro kultury” będzie oznaczać przedmiot, który:

- jest sklasyfikowany, przed lub po niezgodnym z prawem wyprowadzeniu z terytorium Państwa Członkowskiego, między „narodowymi dobrami kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej”, zgodnie z ustawodawstwem krajowym lub procedurami administracyjnymi w rozumieniu art. 36 Traktatu,

oraz

- należy do jednej z kategorii wymienionych w Załączniku lub nie należy do żadnej z tych kategorii, ale stanowi integralną część:

- zbiorów publicznych wymienionych w zasobach muzeów, archiwów lub zbiorach konserwacyjnych bibliotek.

Do celów niniejszej dyrektywy „zbiory publiczne” oznaczają zbiory, które są własnością Państwa Członkowskiego, władz lokalnych lub regionalnych Państw Członkowskich, lub instytucję znajdującą się na terytorium Państwa Członkowskiego i zdefiniowaną jako publiczną zgodnie z ustawodawstwem tego Państwa Członkowskiego, taka instytucja jest własnością lub jest znacznie finansowana przez to Państwo Członkowskie albo lokalne lub regionalne władze,

- zasobów instytucji kościelnych;

2) „wyprowadzone niezgodnie z prawem z terytorium Państwa Członkowskiego” oznacza:

- wyprowadzone z terytorium Państwa Członkowskiego z naruszeniem jego zasad ochrony narodowych dóbr kultury lub z naruszeniem rozporządzenia (EWG) nr 3911/92, lub
- niezwrócone, do końca okresu zgodnego z prawem czasowego wyprowadzenia, lub każde naruszenie innych warunków określających takie czasowe wyprowadzenie;

3) „wnioskujące Państwo Członkowskie” oznacza Państwo Członkowskie, z którego terytorium zostało wyprowadzone niezgodnie z prawem dobro kultury;

4) „Państwo Członkowskie, do którego wniosek jest kierowany” oznacza Państwo Członkowskie, na którego terytorium znajduje się dobro kultury wyprowadzone niezgodnie z prawem z terytorium innego Państwa Członkowskiego;

5) „zwrot” oznacza fizyczny zwrot dobra kultury na terytorium wnioskującego Państwa Członkowskiego;

6) „posiadacz” oznacza osobę fizycznie posiadającą dobro kultury na własny rachunek;

7) „użytkownik” będzie oznaczać osobę fizycznie posiadającą przedmiot kultury za osoby trzecie.

Artykuł 2

Dobra kultury, które zostały wyprowadzone z terytorium Państwa Członkowskiego niezgodnie z prawem, będą zwracane zgodnie z procedurą oraz w okolicznościach przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 3

Każde Państwo Członkowskie wyznaczy jeden lub więcej organów centralnych do realizacji zadań przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

Państwa Członkowskie powiadomią Komisję o wszystkich wyznaczonych przez nich organach centralnych na mocy niniejszego artykułu.

Komisja opublikuje wykaz tych organów centralnych oraz wszelkie zmiany ich dotyczące w serii C Dziennika Urzędowego Wspólnot Europejskich.

Artykuł 4

Organy centralne Państw Członkowskich współpracują oraz wspierają konsultacje między właściwymi władzami krajowymi Państw Członkowskich. Władze te w szczególności:

- 1) na wniosek wnioskującego Państwa Członkowskiego poszukują określonego dobra kultury, które zostało wyprowadzone niezgodnie z prawem z jego terytorium, ustalając tożsamość posiadacza i/lub użytkownika. Wniosek musi zawierać wszystkie informacje niezbędne dla ułatwienia tego poszukiwania, w szczególności w odniesieniu do rzeczywistego lub domniemanego miejsca pobytu tego dobra;
- 2) powiadamiają zainteresowane Państwa Członkowskie o tym, gdzie zostało znalezione dobro kultury na ich własnym terytorium oraz że istnieją uzasadnione podstawy, aby uważać, że został on niezgodnie z prawem wyprowadzony z terytorium innego Państwa Członkowskiego;
- 3) umożliwiają sprawdzanie właściwym władzom wnioskującego Państwa Członkowskiego, że dany przedmiot jest dobrem kultury, pod warunkiem że kontrola jest dokonywana w ciągu 2 miesięcy od powiadomienia określonego w ust. 2. Jeżeli nie zostało to zrobione w tym określonym terminie, ust. 4 i 5 przestają obowiązywać;
- 4) podejmują wszelkie niezbędne środki, we współpracy z zainteresowanym Państwem Członkowskim, w celu fizycznego zachowania dobra kultury;
- 5) zapobiegają, podejmując niezbędne środki tymczasowe, wszelkim działaniom mającym na celu uchylenie się od procedury zwrotu;

- 6) działają jako pośrednik między posiadaczem i/lub użytkownikiem a wnioskującym Państwem Członkowskim w odniesieniu do zwrotu. W tym celu właściwe władze Państwa Członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany, mogą, z zastrzeżeniem przepisów art. 5, pierwsze ułatwić zastosowanie postępowania arbitrażowego zgodnie z ustawodawstwem krajowym państwa, do którego wniosek jest kierowany, oraz pod warunkiem że wnioskujące państwo i posiadacz lub użytkownik wyrażają swoją formalną zgodę.

Artykuł 5

Wnioskujące Państwo Członkowskie może wszcząć przed właściwym sądem w Państwie Członkowskim, do którego wniosek jest kierowany, postępowanie sądowe przeciwko posiadaczowi lub, w przypadku jego nieobecności, przeciwko użytkownikowi, w celu zabezpieczenia zwrotu dobra kultury, które zostało wyprowadzone niezgodnie z prawem z jego terytorium.

Postępowanie sądowe może być przeprowadzone tylko wtedy, gdy do dokumentu je inicjującego dołączono:

- dokument opisujący przedmiot objęty wnioskiem i stwierdzający, że jest to dobro kultury,
- oświadczenie właściwych władz wnioskującego Państwa Członkowskiego, że dobro kultury zostało wyprowadzone niezgodnie z prawem z jego terytorium.

Artykuł 6

Organ centralny wnioskującego Państwa Członkowskiego bezzwłocznie poinformuje organ centralny Państwa Członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany, że postępowanie sądowe zostało wszczęte w celu zabezpieczenia zwrotu danego przedmiotu.

Organ centralny Państwa Członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany, bezzwłocznie poinformuje organy centralne innych Państw Członkowskich.

Artykuł 7

1. Państwa Członkowskie określą w swoim ustawodawstwie, że procedury zwrotu przewidziane w niniejszej dyrektywie nie mogą być wszczęte po upływie jednego roku od chwili, kiedy wnioskujące Państwo Członkowskie dowiedziało się o miejscu pobytu dobra kultury oraz tożsamości jego posiadacza lub użytkownika.

Takie procedury mogą nie być, w żadnym razie, podejmowane po upływie 30 lat od wyprowadzenia przedmiotu niezgodnie z prawem z terytorium wnioskującego Państwa Członkowskiego. Jednakże w przypadku przedmiotów stanowiących część zbiorów publicznych, określonych w art. 1 ust. 1, oraz dóbr kościelnych w Państwach Członkowskich, jeżeli są one przedmiotem specjalnych rozwiązań ochronnych na mocy prawa krajowego, procedury zwrotu będą ograniczone w terminie 75 lat, z wyjątkiem Państw Członkowskich, gdzie procedury nie są ograniczone czasowo lub w przypadku umów dwustronnych między Państwami Członkowskimi ustanawiającymi ten okres na więcej niż 75 lat.

2. Procedury zwrotu nie mogą być wszczęte, jeżeli wyprowadzenie z terytorium wnioskującego Państwa Członkowskiego przestało być niezgodne z prawem w chwili, kiedy procedury te mają być wszczęte.

Artykuł 8

Z zastrzeżeniem innych przepisów przewidzianych art. 7 i 13 właściwy sąd zażąda zwrotu danego dobra kultury, jeżeli okazało się, że jest to dobro kultury w rozumieniu art. 1 ust. 1 i zostało wyprowadzone niezgodnie z prawem z terytorium państwa.

Artykuł 9

Jeżeli zażądano zwrotu przedmiotu, właściwy sąd w Państwie Członkowskim, do którego wniosek jest kierowany, przyzna posiadaczowi takie odszkodowanie, jakie uważa za odpowiednie, zgodnie z okolicznościami związanymi z danym przypadkiem, pod warunkiem że zagwarantuje, że użytkownik dołożył należytej ostrożności i staranności przy nabyciu tego przedmiotu.

Ciężar dowodu jest regulowany przez ustawodawstwo Państwa Członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany.

W przypadku darowizny lub spadku użytkownik nie będzie w bardziej korzystnej sytuacji niż osoba, od której nabył on przedmiot tą drogą.

Wnioskujące Państwo Członkowskie wypłaci takie odszkodowanie przy zwrocie przedmiotu.

Artykuł 10

Wydatki poniesione na wykonanie decyzji nakazującej zwrot przedmiotu kultury pokryje wnioskujące Państwo Członkowskie. To samo stosuje się do kosztów związanych ze środkami określonymi w art. 4 ust. 4.

Artykuł 11

Wpłata odpowiedniego odszkodowania oraz wydatków określonych odpowiednio w art. 9 i 10 nastąpi z zastrzeżeniem dla prawa wnioskującego Państwa Członkowskiego do podjęcia działań w celu odzyskania tych kwot od osób odpowiedzialnych za niezgodne z prawem wyprowadzenie dobra kultury z jego terytorium.

Artykuł 12

Własność dobra kultury po zwrocie jest regulowana przez prawo wnioskującego Państwa Członkowskiego.

Artykuł 13

Niniejszą dyrektywę stosuje się jedynie do dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium Państwa Członkowskiego w dniu 1 stycznia 1993 r. lub później.

Artykuł 14

1. Każde Państwo Członkowskie może rozszerzyć swoje zobowiązania do zwrotu dóbr kultury w celu objęcia kategorii przedmiotów innych niż wymienione w Załączniku.

2. Każde Państwo Członkowskie może stosować rozwiązania przewidziane w niniejszej dyrektywie do wniosków o zwrot dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium innych Państw Członkowskich przed dniem 1 stycznia 1993 r.

Artykuł 15

Niniejsza dyrektywa nie narusza wszczęcia jakiegokolwiek postępowania cywilnego lub karnego, zgodnie z prawem krajowym Państw Członkowskich, przez wnioskujące Państwo Członkowskie i/lub właściciela dobra kultury, które skradziono.

Artykuł 16

1. Państwa Członkowskie będą przekazywać Komisji co trzy lata, a po raz pierwszy w lutym 1996 r., sprawozdanie dotyczące wykonania niniejszej dyrektywy.

2. Komisja będzie przekazywać Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu co trzy lata sprawozdanie dokonujące przeglądu stosowania niniejszej dyrektywy.

3. Rada dokona przeglądu skuteczności niniejszej dyrektywy po trzyletnim okresie stosowania i, stanowiąc na wniosek Komisji, dokona wszelkich niezbędnych dostosowań.

4. W każdym przypadku Rada, stanowiąc na wniosek Komisji, zbada co trzy lata i, w miarę potrzeby, uaktualni kwoty określone w Załączniku na podstawie wskaźników ekonomicznych i walutowych we Wspólnocie.

Artykuł 17

Komisja jest wspomagana przez Komitet ustanowiony na mocy art. 8 rozporządzenia (EWG) nr 3911/92.

Komitet zbada wszelkie problemy powstałe w wyniku zastosowania Załącznika do niniejszej dyrektywy, które mogą być zgłoszone przez przewodniczącego do rozpatrzenia albo z jego własnej inicjatywy, albo na wniosek przedstawiciela Państwa Członkowskiego.

Artykuł 18

Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie dziewięciu miesięcy od jej przyjęcia, z wyjątkiem Królestwa Belgii, Republiki Federalnej Niemiec i Królestwa Niderlandów, które muszą dostosować się do niniejszej dyrektywy najpóźniej w terminie dwunastu miesięcy od dnia jej przyjęcia. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

Artykuł 19

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 15 marca 1993 r.

W imieniu Rady

M. JELVED

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Kategorie określone w art. 1 ust. 1 tiret drugie, do których przedmioty sklasyfikowane jako „narodowe dobra kultury” w rozumieniu art. 36 Traktatu muszą należeć w celu zakwalifikowania do zwrotu zgodnie z niniejszą dyrektywą

- A. 1. Przedmioty archeologiczne mające więcej niż 100 lat, które pochodzą z:
- wykopalisk i odkryć lądowych lub podwodnych,
 - terenów archeologicznych,
 - zbiorów archeologicznych.
2. Elementy stanowiące integralną część pomników artystycznych, historycznych lub religijnych, które zostały rozczłonkowane, mające więcej niż 100 lat.
3. Obrazy i malowidła wykonane całkowicie ręcznie, dowolnym środkiem i na dowolnym materiale ⁽¹⁾.
4. Mozaiki inne niż w kategorii 1 lub 2 oraz rysunki wykonane wyłącznie ręcznie, dowolnym środkiem i na dowolnym materiale ⁽¹⁾.
5. Oryginalne ryciny, grafiki, serigrafie i litografie z ich odpowiednimi płytami oraz oryginalne plakaty ⁽¹⁾.
6. Oryginalne rzeźby lub posągi oraz kopie wyprodukowane według tego samego procesu co oryginał ⁽¹⁾, pozostałe niż te w kategorii 1.
7. Fotografie, filmy oraz ich negatywy ⁽¹⁾.
8. Inkunabuły i manuskrypty, łącznie z mapami i partyturami muzycznymi, pojedynczo lub w zbiorach ⁽¹⁾.
9. Książki mające więcej niż 100 lat, pojedynczo lub w zbiorach.
10. Mapy drukowane mające więcej niż 200 lat.
11. Archiwa oraz wszelkie ich elementy, dowolnego rodzaju lub dowolnym środkiem, zawierające elementy mające więcej niż 50 lat.
12. a) Zbiory ⁽²⁾ i okazy ze zbiorów zoologicznych, botanicznych, mineralnych lub anatomicznych;
b) zbiory ⁽²⁾ o znaczeniu historycznym, paleontologicznym, etnograficznym lub numizmatycznym.
13. Środki transportu mające więcej niż 75 lat.
14. Wszelkie pozostałe pozycje antyczne niewyliczone w kategoriach A.1-A.13 mające więcej niż 50 lat.
- Dobra kultury w kategoriach A.1-A.14 są objęte niniejszą dyrektywą, tylko jeżeli ich wartość odpowiada lub przekracza progi finansowe w lit. B.

B. Progi finansowe stosowane do niektórych kategorii w lit. A (w ecu)

WARTOŚĆ: 0 (zero)

- 1 (Przedmioty archeologiczne)
- 2 (Rozczłonkowane pomniki)
- 8 (Inkunabuły i manuskrypty)
- 11 (Archiwa)

15 000

- 4 (Mozaiki i rysunki)
- 5 (Ryciny)
- 7 (Fotografie)
- 10 (Drukowane mapy)

⁽¹⁾ Które mają więcej niż 50 lat i nie należą do ich autorów.

⁽²⁾ Trybunał Sprawiedliwości w swoim orzeczeniu w sprawie 252/84 określił, że:

„Przedmiotami kolekcjonerskimi w znaczeniu pozycji 99.05 Wspólnej Taryfy Celnej są takie przedmioty, które posiadają wymagane cechy, aby włączyć je do kolekcji, to znaczy przedmioty, które są stosunkowo rzadkie, nie są normalnie wykorzystywane do celów oryginalnych, są przedmiotem specjalnych transakcji poza normalnym obrotem przedmiotami o podobnej użyteczności oraz posiadają wysoką wartość”

50 000

- 6 (Rzeźby)
- 9 (Książki)
- 12 (Zbiory)
- 13 (Środki transportu)
- 14 (Wszelkie inne przedmioty)

150 000

- 3 (Obrazy)

Ocena, czy spełnione są warunki dotyczące wartości finansowej, musi być wykonana, jeżeli wnioskuje się o zwrot. Wartość finansowa dotyczy przedmiotów w Państwie Członkowskim, do którego wniosek jest kierowany.

Dniem zamiany wartości wyrażonych w ecu w Załączniku na waluty krajowe będzie dzień 1 stycznia 1993 r.
